GENERALINIO ADVOKATO
NIILO JÄÄSKINEN IŠVADA,
pateikta 2015 m. liepos 16 d.[1]

Byla C-603/13 P

Galp Energía España, SA
Petróleos de Portugal (Petrogal), SA
Galp Energia, SGPS, SA
prieš

Europos Komisiją

„Apeliacinis skundas — Karteliai — Ispanijos kelių bitumo rinka — Rinkos pasidalijimas ir kainų koordinavimas — Neribota jurisdikcija — Principas ne ultra petita — Teisė į teisingą bylos nagrinėjimą — Teisė į gynybą — Rungimosi principas — Vienas tęstinis pažeidimas — Nurodomas žinojimas apie kitų neteisėto kartelio dalyvių įgyvendintą priežiūros sistemą ir kompensavimo mechanizmą — Įrodymų iškraipymas“

I – Įžanga

1. Šioje Teisingumo Teismo byloje nagrinėjamas apeliacinis skundas, kurį bendrovių grupė *Galp Energía España, SA*, *Petróleos de Portugal (Petrogal), SA* ir *Galp Energía, SGPS, SA* (toliau kartu – apeliantės) pateikė dėl sprendimo *Galp Energía España ir kt. / Komisija* (T-462/07, toliau – skundžiamas sprendimas)[2], kuriuo Bendrasis Teismas iš dalies patenkino ieškinį dėl Komisijos sprendimo C(2007) 4441 *final* (toliau – ginčijamas sprendimas)[3] panaikinimo, taip pat dėl subsidiaraus apeliančių reikalavimo sumažinti joms skirtos baudos dydį.

2. Teisingumo Teismo prašymu šioje išvadoje bus analizuojamas tik antrasis apeliacinio skundo pagrindas, sudarantis šio apeliacinio skundo esmę, kuriuo iš esmės keliamas klausimas dėl Bendrajam Teismui suteiktos neribotos jurisdikcijos. Mano nuomone, dėl toliau nurodytų priežasčių Bendrasis Teismas peržengė šias ribas ir apeliacinį skundą reikia patenkinti. Iš tiesų, manau, neribota jurisdikcija nesuteikia Bendrajam Teismui kompetencijos konstatuoti pažeidimą, kurio Komisija neįrodė sprendime.

II – Ginčo aplinkybės

3. Ginčo aplinkybės buvo nurodytos skundžiamo sprendimo, į kurį daroma nuoroda, 1–85 punktuose.

1 — Originalo kalba: prancūzų.

2 — EU:T:2013:459.

3 — 2007 m. spalio 3 d. Sprendimas dėl procedūros pagal EB 81 straipsnį [byla COMP/38.710 – Bitumas (Ispanija)].

4. Kiek tai būtina, pakanka priminti, kad 2007 m. spalio 3 d. Europos Komisija priėmė ginčijamą sprendimą, kuriuo konstatuota, kad apeliantės dalyvavo susitarimuose ir derino veiksmus penetracijos bitumo rinkoje, apėmusioje Ispanijos teritoriją (išskyrus Kanarų salas), sudarydamos susitarimus dėl rinkų pasidalijimo ir kainų koordinavimo. Komisija nurodė, kad kiekvienas iš konstatuotų dviejų konkurencijos ribojimų, t. y. horizontalieji rinkų pasidalijimo ir kainų koordinavimo susitarimai, dėl savo pobūdžio reiškė sunkiausius EB 81 straipsnio pažeidimus, pagal teismų praktiką galinčius pateisinti pažeidimų pripažinimą „labai sunkiais“, atsižvelgiant vien į jų pobūdį, nesant būtinybės, kad toks elgesys apimtų konkrečią geografinę teritoriją ar turėtų konkretų poveikį [4].

5. Ieškiniu, kurį Bendrojo Teismo kanceliarija gavo 2007 m. gruodžio 19 d., apeliantės ginčijo sprendimo turinį ir reikalavo panaikinti visą sprendimą arba jo dalį.

6. Skundžiamu sprendimu Bendrasis Teismas pripažino pagrįstu trečiąjį sprendimo panaikinimo pagrindą, remdamasis išvados dėl apeliančių dalyvavimo priežiūros sistemoje ir kompensavimo mechanizme, susijusiuose su kartelio dalyvių susitarimų dėl rinkų ir klientų pasidalijimo įgyvendinimu, neteisėtumu. Taigi Bendrasis Teismas iš dalies panaikino ginčijamą sprendimą, kiek jo 1 straipsnyje buvo pripažintas apeliančių dalyvavimas visuose susitarimuose ir derinant veiksmus Ispanijos bitumo rinkoje, ir šios apeliantės ginčijamo sprendimo 3 straipsniu įpareigotos nutraukti jo 1 straipsnyje konstatuotą pažeidimą.

7. Vis dėlto Bendrasis Teismas nusprendė, kad apeliantės gali būti laikomos atsakingomis už minėtas dvi pažeidimo dalis (skundžiamo sprendimo 626 punktas). Šią išvadą jis grindė V. C., pirmiau *Petrogal*, o vėliau – *Galp Energía España* bitumo pardavimo direktoriaus pareiškimu (toliau – V. C. pareiškimas) [5]. Dėl šios priežasties Bendrasis Teismas konstatavo, kad nereikia keisti pradinio baudos dydžio (skundžiamo sprendimo 630 punktas). Tačiau Bendrasis Teismas manė, kad baudą reikia sumažinti daugiau, nei tai padarė Komisija, atsižvelgdama į lengvinančias aplinkybes (skundžiamo sprendimo 632 punktas). Taigi jis taikė papildomą 4 % sumažinimą kartu su ginčijamu sprendimu jau pritaikytu 10 % sumažinimu (skundžiamo sprendimo 635 punktas). Bendrasis Teismas atmetė kitus šalių pateiktus panaikinimo pagrindus, įskaitant penktąjį pagrindą, susijusį su išvados dėl jų dalyvavimo koordinuojant kainas neteisėtumu (skundžiamo sprendimo 450–456 punktai) [6].

III – Procesas Teisingumo Teisme ir šalių reikalavimai

8. 2013 m. lapkričio 22 d. Teisingumo Teismo kanceliarija gavo apeliančių apeliacinį skundą, kuriame jos Teisingumo Teismo prašo:

— pirmiausia panaikinti skundžiamą sprendimą ir ginčijamo sprendimo 1, 2 ir 3 straipsnius, kiek jie susiję su apeliantėmis, ir (arba) sumažinti apeliantėms paskirtą baudą;

— nepatenkinus pirmojo reikalavimo, panaikinti skundžiamą sprendimą ir grąžinti bylą nagrinėti Bendrajam Teismui, kad jis priimtų sprendimą dėl ginčo esmės;

4 — Ginčijamo sprendimo 500 konstatuojamoji dalis. Dalyvavimo darant pažeidimą klausimu Komisija nurodė, kad *Galp Energia España, SA* ir *Petróleos de Portugal, SA* yra solidariai atsakingos už 8 662 500 EUR baudos sumokėjimą; *Galp Energia, SGPS, SA* yra solidariai atsakinga už 6 435 000 EUR baudos sumokėjimą. *Galp Energia España, SA* ir *Petróleos de Portugal, SA* dalyvavimas darant pažeidimą buvo konstatuotas laikotarpiu nuo 1995 m. sausio 31 d. iki 2002 m. spalio 1 d., o *Galp Energia, SGPS, SA* buvo laikoma dalyvavusia darant pažeidimą nuo 1999 m. balandžio 22 d. iki 2002 m. spalio 1 d.

5 — Žr. skundžiamo sprendimo 87 ir 215 punktus. Savo pareiškime V. C. patvirtino, kad apeliantės niekada nedalyvavo priežiūros sistemoje: „Turėjau omenyje Europos Komisijos kaltinimą, kad *Galp Energía España* <…> dalyvavo asfalto dangos priežiūros sistemoje ir kompensavimo mechanizme. Šis kaltinimas neteisingas. Dėl paprastos priežasties, kad mums niekada nebuvo kompensuojama, nepaisant *Galp Energía España* pardavimo apimties. <...> Tam tikru metu tikrai konstatavau, kad yra tam tikro tipo kompensavimo mechanizmas, kuriame dalyvavo derybų stalo dėl asfalto nariai, tačiau niekada nežinojau, kad šios bendrovės turėjo kažką bendro su šia sistema. Todėl *Galp Energía España* <…> niekada nedalyvavo jokiame kompensavimo mechanizme.“

6 — Todėl *Galp Energía España, SA* ir *Petróleos de Portugal* (*Petrogal*), *SA* paskirta bauda buvo sumažinta iki 8 277 500 EUR, o *Galp Energía, SGPS, SA* paskirta bauda buvo sumažinta iki 6 149 000 EUR.

— priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

9. Komisija prašo atmesti apeliacinį skundą ir priteisti iš apeliančių bylinėjimosi išlaidas.

10. Teisingumo Teismui šalys pateikė savo pozicijas raštu ir buvo išklausytos 2015 m. balandžio 15 d. įvykusiame posėdyje.

IV – Dėl Bendrojo Teismo nustatytos apeliančių atsakomybės kaip apeliacinio skundo antrojo pagrindo analizės atskaitos taško

A – *Trumpas priminimas apie neribotą jurisdikciją*

11. Antruoju pagrindu, kuris padalytas į tris dalis, apeliantės kaltina Bendrąjį Teismą skundžiamo sprendimo 626 ir 630 punktuose padarius teisės klaidą. Nurodydamos daugybę principų ir procedūros taisyklių, iš tikrųjų apeliantės kaltina Bendrąjį Teismą konkrečiu veiksmu, t. y. tuo, kad jis atsižvelgė į dokumentą, parengtą jau priėmus ginčijamą sprendimą, t. y. į minėtą V. C. pareiškimą, siekdamas nustatyti apeliančių atsakomybę už dvi sudedamąsias neteisėto mechanizmo dalis [7].

12. Pirmiausia norėčiau pažymėti, kad Bendrasis Teismas atsižvelgimą į V. C. pareiškimą grindė savo neribota jurisdikcija.

13. Taigi reikia priminti, kad Bendrajam Teismui suteikta neribota jurisdikcija papildo SESV 263 straipsnyje numatytą teisėtumo kontrolę. Kaip yra nusprendęs Teisingumo Teismas, „teisėtumo kontrolę papildė neribota jurisdikcija, kuri Sąjungos teismui buvo suteikta pagal Reglamento Nr. 1/2003 31 straipsnį, o šiuo metu – pagal SESV 261 straipsnį. Ši jurisdikcija, be baudos teisėtumo paprastos kontrolės, teismui suteikia teisę pakeisti Komisijos vertinimą savuoju, todėl panaikinti, sumažinti ar padidinti skirtą vienkartinę ar periodinę baudą“ [8]. Teismo praktikoje yra patikslinta, kad peržiūrėjimo įgaliojimai taikomi net jeigu Komisija nepadarė klaidos [9]. Jie leidžia teismui, be kita ko, konkurencijos srityje, ne tik panaikinti ar patvirtinti baudą ir jos dydį, bet ir ją padidinti ar sumažinti.

14. Taigi neribota jurisdikcija suteikia galimybę teismui, atsižvelgiant į visas faktines aplinkybes, pakeisti ginčijamą aktą net jo nepanaikinant, atsižvelgiant į visas faktines aplinkybes siekiant, pavyzdžiui, pakeisti paskirtos baudos dydį [10]. Vis dėlto visa naudojimosi neribota jurisdikcija tvarka nėra apibrėžta [11].

15. Pažymiu, kad sprendimuose *Chalkor / Komisija* [12] ir *KME Germany ir kt. / Komisija* [13] Teisingumo Teismas aiškiai konstatavo, kad Bendrojo Teismo kontrolė naudojantis neribota jurisdikcija reiškia tiek teisės, tiek ir faktų kontrolę ir teisę vertinti įrodymus, panaikinti ginčijamą sprendimą ir pakeisti baudų dydį [14].

7 — Analizuodamas trečiąjį pagrindą Bendrasis Teismas priekaištavo Komisijai, kad ši pakankamai neįrodė apeliančių dalyvavimo dviejose pažeidimo dalyse. Dėl to šiuo aspektu jis panaikino ginčijamą sprendimą.

8 — Sprendimas KME Germany ir kt. / Komisija (C-272/09 P, EU:C:2011:810, 103 punktas).

9 — Sprendimai Groupe Danone / Komisija (C-3/06 P, EU:C:2007:88, 61 punktas) ir *Prym ir Prym Consumer / Komisija* (C-534/07 P, EU:C:2009:505, 86 punktas).

10 — Sprendimai *Limburgse Vinyl Maatschappij ir kt. / Komisija* (C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P–C-252/99 P ir C-254/99 P, EU:C:2002:582, 692 punktas); *Prym ir Prym Consumer / Komisija* (C-534/07 P, EU:C:2009:505, 86 punktas) ir *JFE Engineering ir kt. / Komisija* (T-67/00, T-68/00, T-71/00 ir T-78/00, EU:T:2004:221, 577 punktas).

11 — Dėl išsamesnės analizės žr. generalinio advokato M. Wathelet išvadą byloje *Telefónica ir Telefónica de España / Komisija* (C-295/12 P, EU:C:2013:619).

12 — C-386/10 P, EU:C:2011:815.

13 — C-272/09P, EU:C:2011:810.

14 — Šis aspektas turi esminę reikšmę šiai bylai, atsižvelgiant į šios išvados 12 punkte nurodytą Bendrojo Teismo motyvų pagrindą.

16. Be to, Teisingumo Teismas taip pat yra nusprendęs, kad SESV 263 straipsnyje nustatyta teisėtumo kontrolė, kurią papildo Reglamento (EB) Nr. 1/2003 [15] 31 straipsnyje suteikta neribota jurisdikcija, kiek tai susiję su baudos dydžiu, neprieštarauja Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 47 straipsnyje įtvirtinto veiksmingos teisminės gynybos principo reikalavimams [16].

B – *Bendrojo Teismo motyvai ir atsakomybės konstatavimas*

17. Kadangi manau, kad, siekiant išanalizuoti antrąjį apeliacinio skundo pagrindą, labai svarbu suvokti Bendrojo Teismo motyvus, analizuosiu Bendrojo Teismo motyvus, išdėstytus pirmojoje instancijoje nagrinėjant trečiąjį ir devintąjį ieškinio pagrindus, siekdamas įvertinti apeliaciniame skunde pateiktus atskirus kaltinimus.

18. Trečiuoju Bendrajam Teismui pateiktu kaltinimu apeliantės ginčijo savo dalyvavimą priežiūros sistemoje ir kompensavimo mechanizme.

19. Užbaigdamas analizę Bendrasis Teismas pripažino pagrįstu trečiąjį pagrindą, kiek Komisija pripažino apeliančių atsakomybę už visą pažeidimą, nors ji pakankamai neįrodė jų dalyvavimo dviejose pažeidimo dalyse. Be to, Komisija neįrodė, kad apeliantės žinojo ar bent negalėjo nežinoti apie minėtas dvi pažeidimo dalis, kad galėtų tinkamai taikyti vieno tęstinio pažeidimo sąvoką. Taigi Bendrasis Teismas panaikino ginčijamo sprendimo 1 straipsnį, kiek juo buvo pripažintas apeliančių dalyvavimas visuose susitarimuose ir derinant veiksmus Ispanijos bitumo rinkoje.

20. Kadangi Bendrasis Teismas rėmėsi vieno tęstinio pažeidimo sąvoka [17], reikia priminti, kad įmonė, kuri dalyvavo darant vieną sudėtinį pažeidimą antikonkurenciniu elgesiu, siekdama prisidėti prie viso pažeidimo įgyvendinimo, taip pat gali būti laikoma atsakinga už elgesį, kurį faktiškai įgyvendino kitos dalyvaujančios įmonės. Taip yra tuo atveju, kai įrodoma, kad minėta įmonė ketino savo elgesiu prisidėti prie visų dalyvių siektų bendrų tikslų ir kad ji žinojo apie tikrąjį kitų įmonių siekiant tų pačių tikslų planuotą ar praktiškai įgyvendintą elgesį ar kad galėjo protingai jį numatyti ir buvo pasirengusi prisiimti riziką [18].

21. Tačiau kai Sąjungos teismas konstatuoja, jog Komisija nepakankamai įrodė, kad įmonė, dalyvaudama viename iš vieną tęstinį pažeidimą sudarančių antikonkurencinių veiksmų, žinojo apie kitų kartelio dalyvių antikonkurencinius veiksmus siekiant tų pačių tikslų arba galėjo juos protingai numatyti ir prisiimti riziką, iš to jis turi daryti vienintelę išvadą, kad šiai įmonei negali būti priskirta atsakomybė už šiuos kitus veiksmus, todėl ir už visą vieną tęstinį pažeidimą, ir kad vien dėl to skundžiamas sprendimas turi būti laikomas nepagrįstu [19]. Šiuo klausimu reikia pripažinti, kad neseniai priimtame Sprendime *Soliver / Komisija* Bendrasis Teismas laikėsi pakankamai reiklios pozicijos dėl dalyvavimo darant vieną tęstinį pažeidimą įrodymo [20].

15 — 2002 m. gruodžio 16 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1/2003 dėl konkurencijos taisyklių, nustatytų Sutarties 81 ir 82 straipsniuose, įgyvendinimo (OL L 1, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 2 t., p. 205).

16 — Sprendimas *KME Germany ir kt. / Komisija* (C-272/09P, EU:C:2011:810, 106 punktas).

17 — Sprendimas *Komisija / Anic Partecipazioni* (C-49/92 P, EU:C:1999:356, 82 punktas).

18 — Sprendimai *Komisija / Verhuizingen Coppens* (C-441/11 P, EU:C:2012:778, 41 ir 42 punktai); Sprendimas *Komisija / Aalberts Industries ir kt.* (C-287/11 P, EU:C:2013:445, 63 punktas) ir *Siemens ir kt. / Komisija* (C-239/11 P, C-489/11 P ir C-498/11 P, EU:C:2013:866, 242 punktas).

19 — Sprendimas *Komisija / Verhuizingen Coppens* (C-441/11 P, EU:C:2012:778, 47 punktas).

20 — T-68/09, EU:T:2014:867. Toje byloje Bendrasis Teismas konstatavo, kad Komisija nepateikė *Soliver NV* dalyvavimo įrodymų. Sprendimo nebuvo galima panaikinti iš dalies, nes Komisija netinkamai kvalifikavo apeliantės dalyvavimą darant pažeidimus, todėl Bendrasis Teismas panaikino visą Komisijos sprendimą.

22. Šioje byloje Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 273 ir 279 punktuose nutarė, kad Komisija pripažino apeliantes atsakingomis už visas pažeidimo dalis, įskaitant dalyvavimą priežiūros sistemoje ir kompensavimo mechanizme. Be to, Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 286 punkte pažymėjo, kad, siekdama įrodyti apeliančių atsakomybę, Komisija nesirėmė jokia *kita aplinkybe, išskyrus aplinkybę, susijusią su dalyvavimu* minėtose pažeidimo dalyse. Tačiau skundžiamo sprendimo 272 ir 280 punktuose Bendrasis Teismas nusprendė, kad apeliančių dalyvavimas dviejose pažeidimo dalyse nebuvo įrodytas.

23. Neginčijama, kad pagal pirmiau nurodytą teismų praktiką, susijusią su vienu tęstiniu pažeidimu, buvo galima pripažinti įmonės atsakomybę už visą pažeidimą, jeigu ji žinojo apie pažeidimą arba negalėjo nežinoti apie jį.

24. Vis dėlto skundžiamo sprendimo 289 punkte Bendrasis Teismas aiškiai nusprendė, kad Komisija nesirėmė apeliančių žinojimu apie priežiūros sistemą ir kompensavimo sistemą, nei tuo, kad jos negalėjo nežinoti apie šias sudedamąsias dalis. Kaip Bendrasis Teismas nurodė to paties sprendimo 290 punkte, nei toks žinojimas, nei negalėjimas nežinoti apie šių sistemų buvimą tame pačiame ginčijamame sprendime neįrodytas.

25. Galiausiai skundžiamo sprendimo 291 punkte Bendrasis Teismas *atmetė galimybę preziumuoti tokį žinojimą* atsižvelgdamas į apeliančių vaidmenį kartelyje. Todėl Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 292 punkte padarė išvadą, kad apeliančių atsakomybė už priežiūros sistemą ir kompensavimo mechanizmą nebuvo įrodyta.

26. Bendrojo Teismo nuomone, siekdama ištaisyti ginčijamo sprendimo spragą, Komisija rėmėsi V. C. pareiškimu. Tai Bendrasis Teismas atmetė skundžiamo sprendimo 294 ir 295 punktuose. Jo teigimu, nors šis pareiškimas *a posteriori* atskleidė faktinį apeliančių žinojimą apie kompensavimo mechanizmą, vis dėlto *Bendrasis Teismas, atlikdamas teisėtumo kontrolę, negali Komisijos motyvų pakeisti naujais motyvais*. Be to, jis nusprendė, kad šis pareiškimas bet kuriuo atveju neleidžia pašalinti ginčijamo sprendimo teisėtumo trūkumo.

27. Šiuos argumentus reikia sugretinti su išvada dėl apeliančių atsakomybės, kurią Bendrasis Teismas padarė pirmojoje instancijoje analizuodamas devintąjį pagrindą.

28. Bendrajame Teisme pateiktu devintuoju pagrindu apeliantės prieštaravo dėl baudos nesumažinimo, nepaisant labai riboto jų dalyvavimo darant pažeidimą. Šiuo klausimu Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 606 punkte priminė, kad, kaip buvo konstatuota pirmojoje instancijoje nagrinėjant trečiąjį pagrindą, Komisija ne tik neįrodė apeliančių dalyvavimo dviejose pažeidimo dalyse – priežiūros ir kompensavimo sistemose, bet ir nenurodė aplinkybių, kurių pakaktų, kad ji galėtų pripažinti apeliančių atsakomybę už šias pažeidimo dalis.

29. Tačiau nepaisant pirmiau nurodytų išvadų, Bendrasis Teismas iš V. C. pareiškimo padarė išvadą, kad apeliantės *žinojo apie* kompensavimo mechanizmą, o tai, Bendrojo Teismo nuomone, reiškia, kad apeliantės žinojo apie priežiūros sistemą, nes kompensavimo mechanizmas negalėjo egzistuoti be priežiūros mechanizmo. Iš skundžiamo sprendimo 624 punkto matyti, kad Bendrasis Teismas šiuo klausimu rėmėsi savo neribota jurisdikcija.

30. Iš skundžiamo sprendimo 610–626 punktų matyti, kad Bendrasis Teismas rėmėsi V. C. pareiškimu, siekdamas įrodyti apeliančių atsakomybę už šias dvi pažeidimo dalis. Galiausiai iš skundžiamo sprendimo 627 punkto matyti, kad būtent atsižvelgdamas į šias aplinkybes Bendrasis Teismas nagrinėjo apeliantėms paskirtų baudų dydį.

31. Antrasis šio apeliacinio skundo pagrindas yra susijęs būtent su šiais kontroversiškais Bendrojo Teismo motyvų aspektais.

V – Neribota jurisdikcija ir principas *ne ultra petita*

A – *Šalių argumentai*

32. Pirmoje antrojo pagrindo dalyje apeliantės tvirtina, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, nes viršijo savo kompetenciją priimdamas sprendimą *ultra petita*, nes savo iniciatyva nurodęs pagrindą, kurio nepateikė nei apeliantės, nei Komisija[21], jis pripažino apeliantes atsakingomis už du EB 81 straipsnio 1 dalies pažeidimą sudarančius komponentus, t. y. žinojimą apie kompensavimo sistemą ir priežiūros sistemos numatomumą[22].

33. Bendrasis Teismas šioje byloje priėmė sprendimą *ultra petita*, nes Komisija savo sprendime nesirėmė šiais motyvais, apeliantės nenurodė šių motyvų pateikdamos panaikinimo pagrindus ir nenurodė, kad jie nebuvo aptariami, išskyrus aptarimą V. C. pareiškimo priimtinumo požiūriu.

34. Komisija savo ruožtu teigia, kad Bendrasis Teismas, įgyvendinamas savo neribotą jurisdikciją ir priimdamas sprendimą dėl baudos dydžio, turėjo teisę atsižvelgti į apeliančių žinojimą apie priežiūros ir kompensavimo mechanizmus, nes tai yra faktinė aplinkybė. Dėl V. C. pareiškimo Komisija mano, kad Bendrasis Teismas turėjo teisę į jį atsižvelgti, priimdamas sprendimą dėl baudos dydžio[23], pirmiausia todėl, kad teismų praktikoje pripažįstama „papildomos informacijos, kurios <...> nurodyti sprendime nebūtina, pateikimo ir atsižvelgimo į ją“ galimybė[24]. Galiausiai Komisija laikosi nuomonės, kad šis pagrindas yra nereikšmingas, nes Bendrasis Teismas jau sumažino baudos dydį[25].

B – *Vertinimas*

35. Neginčijama, kad Sąjungos teismas, prašomas priimti sprendimą dėl ieškinio dėl panaikinimo, yra saistomas principo *ne ultra petita*, kuris kyla iš sentencijos „ne eat iudex ultra petita partium“, pagal kurią teismui draudžiama priimti sprendimą klausimais, kurių neapima šalių reikalavimai. Pagal šį principą teismo pripažįstamas panaikinimas negali apimti daugiau, nei reikalauja ieškovas[26]. Jis negali nei performuluoti pagrindinio ieškinio dalyko, nei savo nuožiūra nurodyti pagrindo, išskyrus konkrečius atvejus, kai viešojo intereso tikslais jis privalo imtis veiksmų[27]. Iš tiesų Sąjungos teismas gali ir prireikus privalo *ex officio* nagrinėti tam tikrus išorinius teisėtumo pagrindus[28].

21 — Apeliantės primena, kad procesas Europos Sąjungos teismuose yra paremtas rungimosi principu. Taigi ginčo šalys ir tik jos (išskyrus viešąja tvarka paremtus pagrindus) turi pateikti panaikinimo pagrindus (žr. Sprendimo *KME Germany ir kt. / Komisija*, C-389/10 P, EU:C:2011:816, 131 punktą). Be to, Teisingumo Teismas byloje *ThyssenKrupp Nirosta / Komisija* (C-352/09 P, EU:C:2011:191) pripažino, kad Bendrojo Teismo užduotis yra tik priimti sprendimą dėl jam pateiktų argumentų.

22 — Skundžiamo sprendimo 626 punktas.

23 — Sprendimas *Prym ir Prym Consumer / Komisija* (C-534/07 P, EU:C:2009:505, 86 punktas).

24 — Sprendimas *KNP BT / Komisija* (C-248/98 P, EU:C:2000:625, 40 punktas).

25 — Papildomais 4 % šalia Komisijos anksčiau pritaikyto 10 % sumažinimo, siekiant atsižvelgti į ieškovo ne tokį reguliarų ar ne tokį aktyvų dalyvavimą darant pažeidimą.

26 — Žr. sprendimus *Meroni / Haute Autorité* (46/59 ir 47/59, EU:C:1962:44, p. 783, ypač p. 801); *Nachi Europe* (C-239/99, EU:C:2001:101, 24 punktas) ir *Comunità montana della Valnerina / Komisija* (C-240/03 P, EU:C:2006:44, 43 punktas) ir generalinės advokatės J. Kokott išvados byloje *Komisija / Alrosa* (C-441/07 P, EU:C:2009:555) 146–148 punktus.

27 — Sprendimas *Komisija / Roodhuijzen* (T-58/08 P, EU:T:2009:385, 34 punktas ir nurodyta teismo praktika). Vis dėlto iš teismų praktikos matyti, kad, nagrinėdamas šalių apibrėžtą ginčą, Sąjungos teismas, turėdamas priimti sprendimą tik dėl šalių reikalavimų, negali būti saistomas tik šalių argumentų, kuriais jos remiasi siekdamos pagrįsti savo reikalavimus, nebent tam tikrais atvejais jis būtų priverstas savo sprendimą grįsti klaidingomis teisinėmis aplinkybėmis (Sprendimas *ETF / Michel* (T-108/11 P, EU:T:2013:625, 42 ir 51 punktai).

28 — Iš tiesų, esminių procedūrinių reikalavimų pažeidimas ir kompetencijos trūkumas, kaip tai suprantama pagal SESV 263 straipsnį, yra viešąja tvarka paremtas pagrindas, kurį Sąjungos teismas turi nagrinėti savo iniciatyva (žr. Sprendimą *Vengrija / Komisija*, T-240/10, EU:T:2013:645). Motyvų nenurodymas priskiriamas prie išorinių teisėtumo pagrindų. Tačiau primenu, kad nurodant viešosios tvarkos išlygą savo nuožiūra siekiama ne kompensuoti ieškinio trūkumą, bet užtikrinti, kad bet kuriame procedūros etape būtų laikomasi taisyklės, kuri dėl savo svarbos nepriklauso nuo šalių valios. Vis dėlto pagrindams taikomą nurodymo savo nuožiūra klausimą reikia skirti nuo principo *ne ultra petita* apimties, kuri yra susijusi su šalių reikalavimais.

36. Reikia pažymėti, kad principas *ne ultra petita* taikomas visas tik civilinės teisės procese kaip dispozityvumo principas. Tačiau viešosios teisės procedūrose, tarp kurių yra konkurencijos teisės procedūros, jo apimtį apibrėžti sunkiau. Iš tiesų, manau, šis principas neatlieka vaidmens pats, o virsta apskritai teisės į teisingą bylos nagrinėjimą aspektu. Kaip yra nurodęs generalinis advokatas P. Léger, teismas jokiu būdu neturi atlikti pasyvaus vaidmens ir negali būti tik „proceso šalių ruporas“ [29]. Be kita ko, pažymiu, kad draudimas nurodyti pagrindus savo nuožiūra taikomas tik teismo procese dėl panaikinimo, t. y. atliekant teisėtumo kontrolę. Tačiau jis neatlieka panašaus vaidmens neribotos jurisdikcijos srityje.

37. Dėl to man kyla klausimas, kaip taikyti principą *ne ultra petita* atsižvelgiant į neribotą jurisdikciją, nes ši byla iš esmės yra susijusi su šios jurisdikcijos ribomis, kurios yra šios bylos esmė. Sprendime *Groupe Danone / Komisija* Teisingumo Teismas nurodė, kad „Bendrijos teismas gali naudotis neribota kompetencija, *kai jis turi vertinti baudos dydį*, ir kad ši kompetencija gali būti naudojama tiek baudai sumažinti, tiek jai padidinti“ [30].

38. Dėl to galima pateikti du skirtingus aiškinimus. Pirma, galima būtų teigti, jog tam, kad Bendrasis Teismas galėtų įgyvendinti savo neribotą jurisdikciją, šalis turi aiškiai ir tiksliai kelti baudos dydžio klausimą *ieškinio reikalavimuose*. Antra, iš Teisingumo Teismo pozicijos taip pat būtų galima daryti išvadą, jog pakanka, kad baudos klausimas būtų *ginčo dalykas ir kad jis būtų aptariamas pateikiant pagrindus*. Šis klausimas ypač svarbus, nes neribotos jurisdikcijos įgyvendinimas prilygtų Bendrojo Teismo įgaliojimams padidinti baudą, nors šalių reikalavimas yra susijęs tik su jos sumažinimu [31].

39. Principo *ne ultra petita* įgyvendinimas naudojantis neribota jurisdikcija nėra vienareikšmis, tačiau, atrodo, šiuo klausimu tinka pirmasis aiškinimas, kuriuo remtasi Sprendime *Groupe Danone / Komisija*, t. y. kad baudos dydis turi būti *reikalavimų dalykas*. Taigi Sprendime *Komisija ir kt. / Siemens Österreich ir kt.* Teisingumo Teismas nutarė, kad Bendrasis Teismas priėmė sprendimą *ultra petita* panaikindamas Komisijos sprendimo nuostatą ir pakeisdamas paskirtas baudas, sujungdamas jas į vieną baudą, kurią šalys turėjo sumokėti solidariai [32]. Be to, Sprendime *Alliance One International / Komisija* Teisingumo Teismas, atmetęs pagrindą, susijusį su principo *ne ultra petita* pažeidimu, pažymėjo, kad, nepaisant ieškinyje pateikto reikalavimo, šalis subsidiariai reikalavo sumažinti kitam kartelio dalyviui ir jai solidariai paskirtą baudą ir kad jos pagrindų tikslas buvo būtent pateisinti šio sumažinimo taikymą [33].

40. Atsižvelgdamas į visa tai, kas nurodyta pirmiau, manau, kad apeliančių kaltinimai iš tiesų nėra grindžiami principo *ne ultra petita* pažeidimu ar nepagrįstu pagrindo nurodymu savo nuožiūra. Bet kuriuo atveju, man atrodo, šie kaltinimai grindžiami klaidingu skundžiamo sprendimo aiškinimu. Kaip jau pažymėjau, apeliančių pateikti argumentai susiję su Bendrojo Teismo neribotos jurisdikcijos apimtimi, nes jis, nustatydamas apeliančių atsakomybę už dvi kartelio dalis, iš tiesų konstatavo ginčijamą pažeidimą.

41. Nors vis dėlto apeliančių pateiktus kaltinimus reikia laikyti susijusiais su principo *ne ultra petita* pažeidimu, šiuo klausimu pakanka pažymėti, kad pirmojoje instancijoje būtent apeliantės pateikė V. C. pareiškimą, siekdamos įrodyti, kad jos nedalyvavo priežiūros ir kompensavimo mechanizmuose. Pateikdamos reikalavimus Bendrajam Teismui apeliantės pirmiausia prašė panaikinti visą ginčijamą

29 — Generalinio advokato P. Léger išvada byloje *Parlamentas / Gutiérrez de Quijano y Lloréns* (C-252/96 P, EU:C:1998:157, 36 punktas).

30 — C-3/06 P, EU:C:2007:88, 62 punktas, paryškinta mano. Taip pat žr. generalinio advokato M. Poiares Maduro išvadą šioje byloje (C-3/06 P, EU:C:2006:720, 46–50 punktai).

31 — Šiuo klausimu žr. sprendimus *Shell Petroleum ir kt. / Komisija* (T-343/06, EU:T:2012:478) ir *InnoLux / Komisij*a (T-91/11, EU:T:2014:92).

32 — C-231/11 P–C-233/11 P, EU:C:2014:256, 129 punktas.

33 — C-679/11 P, EU:C:2013:606, 103-107 punktai.

sprendimą. Subsidiariai jos reikalavo panaikinti ginčijamo sprendimo 1, 2 ir 3 straipsnius, kiek jie susiję su apeliantėmis, o nepatenkinus ir šio reikalavimo – sumažinti apeliantėms ginčijamo sprendimo 2 straipsniu paskirtą baudą [34]. Kalbant apie Komisijos reikalavimus, akivaizdu, kad pirmojoje instancijoje ji reikalavo atmesti ieškinį.

42. Kaip minėta, Bendrasis Teismas iš dalies panaikino ginčijamą sprendimą ir sumažino Komisijos paskirtą baudą. Taip analizuojant skundžiamą sprendimą, neatrodo, kad jame būtų buvusi padaryta kokia nors teisės klaida, susijusi su principo *ne ultra petita* pažeidimu. Todėl siūlau Teisingumo Teismui atmesti antrojo ieškinio pagrindo pirmą dalį kaip nepagrįstą.

VI – Neribota jurisdikcija ir teisė į teisingą bylos nagrinėjimą

A – *Šalių argumentai*

43. Antrojo pagrindo antroje dalyje apeliantės tvirtina, kad Bendrasis Teismas pažeidė teisę į teisingą bylos nagrinėjimą (kuri apima procesinio lygiateisiškumo principą) ir teisę į gynybą, o konkrečiau – rungimosi principą, sprendimo 624–626 punktuose padaręs išvadą, jog, įgyvendindamas savo neribotą jurisdikciją, jis turi atsižvelgti į V. C. pareiškimą, kad nustatytų apeliančių atsakomybę už dalyvavimą priežiūros sistemoje ir žinojimą apie kompensavimo mechanizmą.

44. Jos nurodo, kad Bendrasis Teismas pažeidė teisę į teisingą bylos nagrinėjimą, pirmiausia procesinio lygiateisiškumo principą, taip pat teisę į gynybą, įskaitant rungimosi principą, nes prieš priimdamas sprendimą nepateikė apeliantėms tikslios informacijos apie šio naujo kaltinimo pobūdį ir motyvą, kaip to reikalaujama pagal 1950 m. lapkričio 4 d. Romoje pasirašytos Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos (EŽTK) 6 straipsnį ir Chartijos 47 ir 48 straipsnius.

45. Komisija nesutinka su apeliančių argumentais ir pažymi, kad V. C. pateiktus įrodymus, susijusius su žinojimu, pirmą kartą paminėjo apeliantės. Taigi apeliančių teiginys, kad jos negalėjo susipažinti su šiais įrodymais, yra absurdiškas [35].

B – *Vertinimas*

1. Įvadinės pastabos

46. Teisė į teisingą bylos nagrinėjimą, užtikrinama EŽTK 6 straipsnio 1 dalyje, yra bendrasis Sąjungos teisės principas, dabar įtvirtintas ir Chartijos 47 straipsnio antroje pastraipoje. Jos 47 straipsnyje įtvirtintas veiksmingos teisminės apsaugos principas apima įvairius aspektus, tarp kurių yra būtent teisė į gynybą, procesinio lygiateisiškumo principas ir teisė kreiptis į teismus.

34 — Žr. skundžiamo sprendimo 87 punktą.

35 — Sprendimas *1. garantovaná / Komisija* (T-392/09, EU:T:2012:674, 78 ir 79 punktai).

47. Kalbant apie rungimosi principą, neginčijama, kad jis yra teisės į gynybą dalis. Jis taikomas bet kuriai procedūrai, per kurią Bendrijos institucija gali priimti sprendimą, kuris ypač paveiktų asmens interesus [36]. Šalių procesinio lygiateisiškumo principas, kuris neatsiejamas nuo pačios teisingo bylos nagrinėjimo koncepcijos, apima pareigą kiekvienai šaliai suteikti pagrįstą galimybę pateikti savo poziciją, įskaitant įrodymus, tokiomis aplinkybėmis, dėl kurių ji neatsidurtų aiškiai nepalankesnėje padėtyje nei jos priešininkas [37]. Šiuo principu galima remtis per Komisijos procedūras, kada skiriamos sankcijos [38].

48. Konkurencijos teisės srityje, manau, labai svarbu tai, kad būtent *Komisijai tenka pareiga įrodyti konstatuotus pažeidimus ir pateikti įrodymus*, kurie pakankamai patvirtintų pažeidimą sudarančių aplinkybių buvimą. Iš tikrųjų pareiškiant ieškinį teisme iš ieškovo reikalaujama būtent nurodyti skundžiamo sprendimo ginčijamus elementus, šiuo klausimu suformuluoti kaltinimus ir pateikti įrodymų su svariais požymiais, įrodančiais, kad jo kaltinimai pagrįsti [39].

2. Bendrojo Teismo atsižvelgimo į V. C. pareiškimą vertinimas atsižvelgiant į neribotą jurisdikciją

49. Iš skundžiamo sprendimo matyti, kad V. C. pareiškimas buvo padarytas 2007 m. gruodžio 6 d., t. y. jau priėmus ginčijamą sprendimą, ir kad jis buvo pridėtas prie Bendrajame Teisme pareikšto ieškinio ir apeliantės pateikė jį Bendrajam Teismui, kad būtų pridėtas prie bylos medžiagos [40]. Komisija šiuo pareiškimu remiasi savo procesiniuose dokumentuose [41]. Bendrasis Teismas pripažino šį pareiškimą priimtinu. Juo rėmėsi ir apeliantės, be kita ko, pateikdamos Bendrajam Teismui ketvirtąjį pagrindą [42].

50. Primenu, kad, siekiant užtikrinti teisę į gynybą konkurencijos srityje, būtina, kad atitinkamai įmonei per administracinę procedūrą būtų suteikta galimybė veiksmingai pareikšti savo nuomonę dėl nurodytų faktų ir aplinkybių tikrumo ir reikšmingumo, taip pat dėl dokumentų, kuriais Komisija grindžia teiginį, kad buvo padarytas EB sutarties pažeidimas [43]. Pranešimas apie kaltinimus leidžia įmonėms, dėl kurių pradėtas tyrimas, susipažinti su Komisijos turimais įrodymais ir teisei į gynybą suteikia visišką veiksmingumą [44].

51. Tačiau, kaip pažymi Komisija, iš teismų praktikos darytina išvada, kad „šalis, kuri pati nurodė nagrinėjamas faktines aplinkybes, jas nurodydama tikrai galėjo išdėstyti galimą jų svarbą bylos baigčiai“ [45].

52. Šiuo klausimu neginčijama, kad, įgyvendindamas savo neribotą jurisdikciją dėl baudos dydžio, Bendrasis Teismas turi remtis informacija, kurią turi tą dieną, kurią priima sprendimą. Taigi reikia skirti, *pirma*, Bendrojo Teismo atsižvelgimą į dokumentus ar papildomą informaciją, kurių nenurodė Komisija [46], arba į informaciją, apie kurią ji nežinojo priimdama sprendimą, ir, *antra*, neteisėto elgesio nustatymą ir atsižvelgimą į kartelio dalyvių atsakomybę, kuri buvo arba aiškiai atmesta Komisijos sprendime, arba nebuvo įrodyta Komisijos.

36 — Sprendimas *Komisija / Airija ir kt.* (C-89/08 P, EU:C:2009:742, 50 punktas).
37 — Sprendimas *Otis ir kt.* (C-199/11, EU:C:2012:684, 46–49, 71 ir 72 punktai).
38 — Konkrečiai žr. Sprendimą *LR AF 1998 / Komisija* (T-23/99, EU:T:2002:75, 171 punktas).
39 — Sprendimas *KME Germany ir kt. / Komisija* (C-272/09P, EU:C:2011:810, 104–106 punktai).
40 — Skundžiamo sprendimo 293 punktas.
41 — Skundžiamo sprendimo 293 ir 612 punktai.
42 — Skundžiamo sprendimo 320 punktas.
43 — Konkrečiai žr. Sprendimą *Archer Daniels Midland / Komisija* (C-511/06 P, EU:C:2009:433, 85 punktas ir nurodyta teismo praktika).
44 — Ten pat (86 punktas ir nurodyta teismo praktika).
45 — Sprendimas *1. garantovaná / Komisija* (T-392/09, EU:T:2012:674, 78 ir 79 punktai).
46 — Sprendimas *Shell Petroleum ir kt. / Komisija* (T-343/06, EU:T:2012:478, 176, 220 ir 232 punktai).

53. Iš tiesų kalbant apie atsižvelgimą į papildomas aplinkybes, iš teismų praktikos darytina išvada, kad „įgyvendindamas jam SESV 261 straipsnyje ir Reglamento Nr. 1/2003 31 straipsnyje pripažintą neribotą jurisdikciją Bendrasis Teismas, remdamasis, be kita ko, papildoma informacija, kuri nėra paminėta pranešime apie kaltinimus ar Komisijos sprendime, yra kompetentingas vertinti, ar baudos dydis yra tinkamas“ [47].

54. Kaip generalinis advokatas M. Wathelet pažymėjo savo išvadoje byloje *Telefónica ir Telefónica de España / Komisija*, Bendrasis Teismas turi pats nuspręsti, ar bauda tinkama ir proporcinga, ir privalo pats konstatuoti, kad Komisija iš tikrųjų atsižvelgė į visus baudai apskaičiuoti svarbius elementus, be to, dėl šios priežasties Bendrasis Teismas turi turėti galimybę iš naujo nagrinėti ieškovių jam nurodytus faktus ir aplinkybes [48].

55. Šiuo tikslu Bendrasis Teismas taip pat gali atsižvelgti į aplinkybes, į kurias Komisija neatsižvelgė priimdama ginčijamą sprendimą [49]. Taigi Bendrasis Teismas atsižvelgia į aplinkybes, atsiradusias Komisijai priėmus sprendimą, be kita ko, kiek tai yra susiję su įmonės finansine padėtimi [50].

56. Šiuo požiūriu atsižvelgimas į V. C. pareiškimą nepažeidžia teisės į gynybą ir rungimosi principo, nors Bendrasis Teismas suteikė jam neaiškią reikšmę [51]. Pirma, atsižvelgiant į tai, kad jis buvo padarytas priėmus ginčijamą sprendimą, šis dokumentas negali paneigti Komisijos pateiktų įrodymų ir, antra, šis pareiškimas padarytas siekiant pagrįsti atitinkamų įmonių atsakomybę. Vis dėlto atsižvelgiant į minėtą teismų praktiką, man atrodo, atsižvelgimas į pareiškimą *per se*, Bendrajam Teismui, įgyvendinančiam savo neribotą jurisdikciją, vertinant sankciją, yra galimas [52].

57. Bet kuriuo atveju, mano supratimu, šioje byloje nagrinėjamas atvejis skiriasi nuo atvejo, dėl kurio buvo priimtas Sprendimas *Komisija / Edison* [53], kuriame Teisingumo Teismas pritarė Bendrojo Teismo argumentams, kad Komisijos sprendime nurodyta aplinkybė nebuvo pateikta pranešime apie kaltinimus ir *Edison SpA* neturėjo galimybės pareikšti savo nuomonės dėl jos per administracinę procedūrą. Todėl Bendrasis Teismas pagrįstai nusprendė, kad šia aplinkybe nebuvo galima remtis prieš minėtą bendrovę [54].

3. Neribotos jurisdikcijos principo ir teisės į gynybą pažeidimas Bendrajam Teismui nustačius apeliančių atsakomybę

58. Vis dėlto formalaus atsižvelgimo į V. C. pareiškimą klausimą reikia skirti nuo klausimo, kaip Bendrasis Teismas panaudojo šį pareiškimą, t. y. kokius padarinius Bendrasis Teismas jam priskyrė ir kokiu tikslu jį panaudojo. Iš skundžiamo sprendimo tikrai matyti, kad Bendrasis Teismas atsižvelgė į šį pareiškimą siekdamas įvertinti baudą, tačiau taip jis pripažino apeliančių atsakomybę, nesuteikęs joms galimybės dalyvauti rungimosi principu grindžiamame procese.

47 — Ten pat (220 punktas).

48 — Generalinio advokato M. Wathelet išvada byloje *Telefónica* (C-295/12 P, EU:C:2013:619, 129 punktas).

49 — Sprendimas *Arkema France ir kt. / Komisija* (T-217/06, EU:T:2011:251, 249–256 punktai) dėl atsižvelgimo į tai, kad *Total* grupė jau nebekontroliuoja nagrinėjamos įmonės, todėl didinti baudą dėl atgrasomojo poveikio nebėra pagrindo.

50 — Sprendimas *Novácke chemické závody / Komisija* (T-352/09, EU:T:2012:673) dėl pareiškimo, pagal kurį baudos sumokėjimas nepaveiktų įmonės gyvybingumo, ir Sprendimas *Reagens / Komisija* (T-30/10, EU:T:2014:253, 305 punktas) dėl aplinkybių, susijusių su finansiniu pajėgumu.

51 — Pavyzdžiui, kalbant apie kainų nustatymą, iš skundžiamo sprendimo 405 punkto matyti, kad nagrinėjamas pareiškimas „bet kuriuo atveju negali paneigti pirmiau ištirtų to paties ir ne to paties laikotarpio įrodymų, kuriuos Komisija pateikė siekdama pagrįsti ieškovių dalyvavimą kainų koordinavimo veikloje“.

52 — Be to, manau, naudinga priminti, kad, nors Bendrasis Teismas nepranešė šalims apie savo ketinimą atsižvelgti į papildomą sumažinimą, Teisingumo Teismas nusprendė, kad šis aspektas priskiriamas prie teisinio vertinimo, kurį Bendrasis Teismas turėjo teisę atlikti įgyvendindamas savo neribotą jurisdikciją, nepranešęs apie tai šalims prieš paskelbdamas sprendimą (žr. Sprendimą *Alliance One International / Komisija*, C-679/11 P, EU:C:2013:606, 110 punktas).

53 — C-446/11 P, EU:C:2013:798.

54 — Sprendime *Komisija / Edison* Teisingumo Teismas pagal analogiją nurodė Sprendimą *Papierfabrik August Koehler ir kt. / Komisija* (C-322/07 P, C-327/07 P ir C-338/07 P, EU:C:2009:500, 34–37 punktai).

59. Priešingai nei Komisija, manau, kad Bendrojo Teismo nustatytos šio dokumento pasekmės nėra tiesiog faktinė aplinkybė. Atvirkščiai, jos yra ypač svarbios teisės į gynybą užtikrinimo požiūriu. Kaip generalinė advokatė J. Kokott pažymėjo byloje *Komisija / Alrosa*, Bendrasis Teismas gali priimti „netikėtą sprendimą“ ne tik kai vertina bylą remdamasis faktinėmis aplinkybėmis, apie kurias šalys nežinojo, bet ir kai vertina konkretų atvejį remdamasis šalims žinomais faktais, tačiau jie niekada nebuvo svarstomi per teismo procesą [55].

60. Tačiau šioje byloje lemiamas dalykas yra tai, kad, atsižvelgdamas į V. C. pareiškimą, Bendrasis Teismas pakeitė inkriminuojamos veikos, kuri buvo konstatuota Komisijos sprendime, kvalifikavimą.

61. Įvertindamas elgesį, kad nustatytų apeliančių atsakomybę, Bendrasis Teismas viršijo neribotos jurisdikcijos ribas. Iš tiesų taip jis konstatavo Komisijos neįrodytą pažeidimą. Šiuo požiūriu atrodo, kad skundžiamo sprendimo 621 punktas, kuriame Bendrasis Teismas, pažeisdamas visas minėtas taisykles, lyg ir leidžia manyti, kad papildoma informacija galėtų būti susijusi su pažeidimo konstatavimu, ir skundžiamo sprendimo 622 punktas pateisina skundžiamo sprendimo panaikinimą.

62. Be to, skundžiamo sprendimo motyvai akivaizdžiai prieštarauja vieni kitiems. 614 punkte Bendrasis Teismas konstatuoja, kad jis neturi Komisijos pateiktų klaidingų motyvų pakeisti visiškai naujais savo motyvais. Tačiau 626 punkte Bendrasis Teismas nustato apeliančių atsakomybę už dvi pažeidimo dalis.

63. Taip pat manau, kad Bendrasis Teismas dirbtinai, taigi klaidingai atskyrė atsakomybės nustatymą „baudos tikslais“ ir pačios atsakomybės nustatymą. Tačiau neginčijama, kad bauda yra sankcija už iš anksto nustatytą atsakomybę. Tad iš anksto nenustačius atsakomybės baudos dydžio klausimas nekyla. Taigi Bendrasis Teismas pirmiausia išskaidė Komisijos nustatytą pažeidimą, o paskui jį iš naujo sumodeliavo nagrinėdamas devintąjį pagrindą, ir taip peržengė savo neribotos jurisdikcijos ribas.

64. Galiausiai, man atrodo, taip Bendrasis Teismas taip pat pažeidė teisę į gynybą, visų pirma rungimosi principą, nes nesuteikė šalims galimybės pareikšti savo poziciją dėl atsakomybės, kurią jis pats nustatė.

65. Tačiau neribotai jurisdikcijai turi būti taikomos ribos. Nors panaikinimo kompetencija apima tik ginčijamame sprendime konstatuotą pažeidimą, vis dėlto neribota jurisdikcija nesuteikia Bendrajam Teismui kompetencijos konstatuoti pažeidimų, kurių Komisija nenurodė ginčijamame sprendime, buvimo [56].

66. Todėl antrojo pagrindo antrą dalį reikia pripažinti pagrįsta. Atsižvelgiant į nustatytos klaidos esminį pobūdį, atrodo, kad dėl jos skundžiamas sprendimas turi būti panaikintas.

VII – Dėl įrodymų iškraipymo

67. Atsižvelgdamas į konstatuotos klaidos pobūdį, manau, kad nereikia priimti sprendimo dėl antrojo pagrindo trečios dalies. Taigi šią dalį nagrinėsiu tik subsidiariai. Šiuo klausimu norėčiau pažymėti, jog apeliantės teigia, kad, pripažinęs apeliančių atsakomybę už dvi pažeidimo dalis, Bendrasis Teismas sprendimo 626 punkte iškraipė įrodymus ir pažeidė nekaltumo prezumpcijos principą. Ši išvada buvo grindžiama neišsamia V. C. pareiškimo ištrauka, nes iš jo buvo visiškai aišku, kad V. C. nieko nežinojo apie kompensavimo mechanizmo, kuris yra sprendimo dalykas, pobūdį.

68. Be to, iš V. C. pareiškimo buvo visiškai neaišku, kada jis sužinojo apie „tam tikro kompensavimo mechanizmo buvimą“. Komisijos teigimu, Bendrasis Teismas kaip tik neiškreipė V. C. pareiškime esančių įrodymų.

55 — C-441/07 P, EU:C:2009:555, 151 ir 152 punktai.

56 — Šiuo klausimu žr. Sprendimą *Tokai Carbon ir kt. / Komisija* (T-71/03, T-74/03, T-87/03 ir T-91/03, EU:T:2005:220, 370 punktas).

69. Šiuo klausimu reikia priminti, kad jeigu ieškovas tvirtina, kad Bendrasis Teismas iškraipė įrodymus, pagal SESV 256 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą, Teisingumo Teismo statuto 51 straipsnio pirmą pastraipą ir Teisingumo Teismo procedūros reglamento 168 straipsnio 1 dalies d punktą jis turi aiškiai nurodyti, kokius įrodymus iškraipė Bendrasis Teismas, ir įrodyti nagrinėjimo klaidas, dėl kurių Bendrasis Teismas, atlikdamas vertinimą, šitaip iškraipė įrodymus [57].

70. Toks iškraipymas konstatuotinas, kai, nesant naujų įrodymų, esamų įrodymų vertinimas akivaizdžiai klaidingas [58]. Tačiau, man atrodo, antrojo pagrindo trečia dalimi apeliantės siūlo V. C. pareiškimą aiškinti kitaip, nei jį aiškino Bendrasis Teismas. Vis dėlto šioje byloje pateikti argumentai neleidžia daryti išvados, kad Bendrasis Teismas akivaizdžiai peržengė protingo šių įrodymų vertinimo ribas [59].

71. Tokiomis sąlygomis trečia antrojo pagrindo dalis turi būti atmesta kaip nepagrįsta.

VIII – Dėl bylos grąžinimo Bendrajam Teismui

72. Pažymiu, jog apeliantės savo apeliaciniame skunde prašo panaikinti ginčijamo sprendimo 1, 2 ir 3 straipsnius, kiek jie susiję su jomis, arba sumažinti baudos dydį.

73. Pagal Teisingumo Teismo statuto 61 straipsnio pirmą pastraipą, jeigu apeliacinis skundas yra pagrįstas, Teisingumo Teismas Bendrojo Teismo sprendimo panaikinimo atveju gali priimti galutinį sprendimą dėl ginčo, jeigu dėl jo gali būti priimtas sprendimas. Tačiau, atsižvelgiant į Bendrojo Teismo padarytos klaidos pobūdį, man atrodo, šioje byloje negali būti priimtas sprendimas [60]. Iš esmės, manau, šalys neturėjo pakankamos galimybės Bendrajame Teisme pareikšti savo nuomonę dėl V. C. pareiškimo padarinių, Bendrajam Teismui įgyvendinant savo neribotą jurisdikciją. Todėl Teisingumo Teismui siūlau grąžinti bylą Bendrajam Teismui.

IX – Išvada

74. Dėl šių priežasčių ir nedarant poveikio kitų apeliacinio skundo pagrindų nagrinėjimui, siūlau Teisingumo Teismui antrąjį pagrindą, atsižvelgiant į jo antrą dalį, pripažinti pagrįstu, todėl, manau, sprendimas *Galp Energía España ir kt. / Komisija* (T-462/07, EU:T:2013:459) turi būti panaikintas, o byla grąžinta Bendrajam Teismui. Klausimo dėl bylinėjimosi išlaidų nagrinėjimas atidedamas.

57 — Sprendimas *Komisija / Aalberts Industries ir kt.* (C-287/11 P, EU:C:2013:445, 50 punktas).

58 — Sprendimai *PKK ir KNK / Taryba* (C-229/05 P, EU:C:2007:32, 37 punktas) ir *Lafarge / Komisija* (C-413/08 P, EU:C:2010:346, 17 punktas).

59 — Pagal analogiją žr. Sprendimą *Activision Blizzard Germany / Komisija* (C-260/09 P, EU:C:2011:62, 57 punktas).

60 — Skirtingai, be kita ko, yra byloje Komisija / *Verhuizingen Coppens*. Žr. generalinės advokatės J. Kokott išvadą šioje byloje (C-441/11 P, EU:C:2012:317, 43–46 punktai).